

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa, Complectens Omnia Morum Præcepta, Et Principia Decisionis Omnium Conscientiæ Casuum, Suis Quæque Momentis Stabilita

Ad usum Parochorum, & Confessariorum

Continens Tractatus De Obligationibus Specialibus Certorum Statuum, De
Sacramentis In Genere, Et In Specie, Et De Censuris Et Irregularitatibus

Antoine, Paul-Gabriel

Ingolstadii, MDXXXIV.

VD18 90392167

Q. 6. Quomodo Confessor se gerere debet erga eos qui versantur in
occasione proxima peccati?

urn:nbn:de:hbz:466:1-41032

quod si fuerit commissum, eliciatur Contritio, fiatque aliqua satisfactio: sin minus, Deo gratia agantur.

Q. 6. Quomodo Confessor se gerere debet erga eos qui versantur in occasione proxima peccati?

Not. 1. Occasio peccati est id omne, quod ad peccatum alicit, sive ex natura sua, sive ex parte Poenitentis fragilis. Dividitur in proximam & remotam. Proxima est ea quæ affert morale seu probabile periculum peccandi: sive est ea in qua quis verisimiliter est peccaturus. Remota, quæ non affert tale periculum. Remotam non tenemur fugere, alioqui deberemus omnes de mundo exire, ex I. Cor. 5. Quoniam creature Dei in odium factæ sunt, & in tentationem animabus hominum, & in muscipulam pedibus insipientium. Sap. 14.

Not. 2. Occasio proxima peccati duplex est, nempe per se, & per accidens. Occasio proxima per se est ea, quæ per se sic est apta inducere homines in peccatum mortale, ut spectatâ communi hominum fragilitate ac corruptione multi in ea verisimiliter peccaturi sint; ut quia in ea multi sæpè peccant, cujusmodi sunt cum ea persona habitare, cum quâ soleas peccare, familiaritas inter adolescentes & puellas, aspectus minus pudici, &c. Occasio proxima per accidens, est quæ non habet vim inducendi communiter homines in

peccatum, sed tantum aliquos ratione specialis illorum fragilitatis & dispositionis, ita ut prudenter timeatur ne in ea peccent.

Not. 3. Utraque occasio proxima peccati subdividitur in voluntariam, & involuntariam. Voluntaria est ea, quæ deseri potest etiam sine gravissimo incommodo. Involuntaria seu necessaria, est ea quæ vel physicè vel moraliter deseri non potest. Et sic alia est involuntaria seu necessaria physicè, quæ nullo modo pendet à voluntate, ut deseratur; ut si quis in carcere aut triremi vincetus sit cum flagitioso: & alia involuntaria seu necessaria moraliter, quæ deseri nequit sine peccato, vel damno temporali gravissimo; ut militia respectu militis in ea frequenter peccantis, cui abeundi facultas recusatur; non enim potest deserere militiam invito duce, cui ex justitia obstructus est: vel munus seu officium, quod quidem sine peccato dimitti potest, sed non sine damno gravissimo, v. g. jacturâ sui statûs, vel bonorum, vel famæ.

Resp. I. Confessor non potest licitè nec validè absolvere Pœnitentem, qui non vult statim removere & fugere occasionem proximam etiam per accidens, si possit licitè & sine gravi suo damno. Ita omnes cum S. Carolo. quia talis caret proposito efficaci non amplius peccandi, & servandi mandata omnia: nam hoc propositum includit voluntatem destruendi & fugiendi causas ac pericula peccati.

Imò

Imò talis actu peccat mortaliter; nam secundum omnes quisque tenetur sub mortali removere & vitare occasionem proximam seu probabile periculum peccandi mortaliter cum potest. Quia 1. *Eccli. 3. qui amat periculum, in illo peribit.* Sed qui non remouet, nec fugit probabile periculum peccandi cum potest, illud amat seu eligit. 2. Qui non remouet nec fugit probabile periculum peccandi, cum potest moraliter, is vult saltem virtualiter, implicite & interpretative ipsum peccatum. 3. Præceptum prohibens peccatum, simul vetat velle id, quod proximè ac mortaliter conjunctum est cum peccato, & id ex quo verisimiliter iudicatur secuturum peccatum; nam præceptum debet esse efficax per se. Ergo qui non vitat, cum potest, probabile periculum peccati, peccat contra præceptum prohibens illud peccatum. Quare ut ait *De Lugo*, in moralibus se exponere periculo peccandi, & peccare sunt idem. 4. Dei amicitiam, & animæ salutem contemnit, qui ejus perdendæ periculum probabile non vitat, cum potest, sed voluntariè subit. 5. Innoc. XI. damnauit has propos. 62. *Proxima occasio peccati non est fugienda, quando causa aliqua utilis aut honesta non fugiendi occurrit.* 63. *Licitum est querere directe causam proximam peccandi pro bono spirituali vel temporali nostro, vel proximi.* & Alex. VII. damnauit istam: *Non est obligandus concubiniarius ad ejiciendam concubinam, si hæc nimis utilis esset ad delectamentum concubinarij, vulgo*

regalo, dum deficiente illa nimis agrè ageret vitam, & aliæ epulæ tædio magno concubinarium afficerent; & alia famula nimis difficile inveniretur. 6. Ex S. Greg. Hom. 24. in Evang. Quæ ad peccatum implicant, ad hæc necesse est, ut post conversionem animus non recurrat.

Porrò ut quis teneatur vitare occasionem peccandi, non necesse est ut in ea frequenter peccaverit; sed sufficit ut verisimiliter in ea sit peccaturus; nam peccat qui se probabili seu verisimili periculo peccandi exponit. Unde S. Carolus. in Instruct. Confessor occasiones vitandas, dicit: *Esse ea facta, quæ etiam si per se licent, tamen probabiliter timetur, ne is, qui confitetur, in eadem ipsa quæ olim admisit, peccata relapsurus sit, si in iis remaneat.* Et Tolet. l. 3. c. 18. ait: *probabiles occasiones peccandi sunt omnino extirpanda.* Enimverò ut effectus malus censeatur indirectè & interpretativè voluntarius in causa, necesse non est ut ex ea frequenter sequatur; sed satis est, quòd cognoscatur vel cognosci possit & debeat secuturus verisimiliter, ut constat ex c. ult. de injur. ubi Greg. IX. docet imputari damnum ei, qui fecit aliquid, ex quo probabiliter illud sequi posse scire potuit ac debuit: *nec ignorantia, inquit, te excusat, si scire debuisti ex facto tuo injuriam verisimiliter posse contingere, vel jacturam.*

Resp. II. Si Pœnitens promittit se quam primùm relicturum talem occasionem, ei differri debet absolutio extra periculum mortis, donec

donec eam deseruerit, si jam monitus non dimiserit, vel si diu in ea permanserit & peccauerit, vel si occasio illa urgens sit, & multum ad peccatum alliciat, nisi Confessor prudenter iudicet se posse fidem adhibere Pœnitenti; nam Pœnitentis infirmitas & instabilitas adjuvanda est absolutionis dilatione, quâ sæpè Pœnitentes magis moventur, quàm aliis motivis; & aliàs relinqueretur in periculo eam non deserendi. Ita S. Carolus in Instruct. Confessor. ibi: *Pœnitentem in aliqua ex his occasionibus, aut similibus, si urgens sit illa occasio, ut qui concubinam, v. g. aleret, non debet sine dubio Confessor absolvere, nisi hanc occasionem antea sustulerit. Pro aliis verò occasionibus, quales sunt aleæ vocatio, aspectus minis pudici, colloquia, &c. non absolvatur, nisi eas dimittere Pœnitens polliceatur. Quòd si jam aliàs id pollicitus sit, nec emendatus fuerit, absolutio tamdiu differatur, donec emendationem agnoverit. Deinde sic monet Confessarium: Oportet eum severiorem esse rigidiorumque circa eas actiones & exercitia, quæ reipsâ in utilia sunt, dant tamen propensionem ad malum, & sæpè ac facillè pertrahunt ad diversa peccata. Hujusmodi sunt choreis interesse, cum blasphemis versari sæpiùs aut rixæ deditis, popinas frequentare, indulgere otio, & id genus alia, quæ consuetudinem afferunt peccandi mortaliter: nam absolutionem non debet impertiri, quin his omnibus renuntiet Pœnitens, spondeatque ab iis abstinere diligenter. Si tamen Confessor pruden-*

ter iudicet se posse fidem adhibere Pœnitenti promittenti eorum fugam, semel iterumque poterit absolutionem indulgere, eâ tamen semper lege, ut si in iis diutius immoretur, eam postea differat, donec certis & evidentibus indiciis constet, illum ab his occasionibus esse segregatum.

Resp. III. Si Pœnitens versetur in occasione proxima, quam non potest omninò, aut saltem sine peccato dimittere, quamvis appareat contritus, ei ordinariè differenda est absolutio, donec sublatum sit periculum proximum seu probabile in ea peccandi, atque ita occasio ex proxima facta sit remota. Nam sine absolutionis dilatione Pœnitentes in tali occasione à relapsu efficaciter averti non solent; & alias exponerentur periculo amittendi brevi gratiam Sacramentalem. Interea autem præscribenda sunt media contra relapsum idonea, quæ tollant proximitatem occasionis seu periculi peccandi, vel detrahendo objecto vim proximam aliciendi ad peccatum, vel apponendo impedimentum causalitati ejus. Ut si famulus, v. g. qui non potest ab herô facultatem abeundi obtinere, peccaret sæpe cum ancilla; debet ei præscribi, ut quantum fieri potest nunquam solus cum illa versetur, colloquatur, nec in eam oculos figat, nulla ei amicitia signa det, ut se bonis cogitationibus armet, oret, &c.

Resp. IV. Si Pœnitens versetur in occasione proxima etiam per accidens, quæ deseri-

ne:

nequeat sine gravissimo damno temporali; ei ordinariè differenda est absolutio, præscriptis mediis contra relapsum aptis, donec emendatus appareat, & occasio illa desierit esse respectu illius periculum proximum peccandi, si remediis adhibitis putetur non peccaturus. Priùs itaque tentanda est emendatio absolutionis dilatione, quâ Pœnitentes efficaciter moveri solent ad præscripta remedia diligenter adhibenda. Ita S. Carol. in instruct. Confess. addens: *Si verò absolutionem differre non possit, quin Pœnitentem exponat gravi infamie periculo; tum si contritum certis quibusdam notis videat, aut ita mente affectum, ut ad omnia remedia paratus sit, quæ ad illius emendationem necessaria judicaverit prudens Sacerdos; tunc aptiora præscribet & utiliora; puta ut solus cum sola nunquam conveniat, imponet & preces, & corporis macerationem aliquam, & imprimis frequentem Confessionis usum, similiaque exercitia, quæ si in se recipiat, tunc debet eum Confessarius absolvere.*

Quod si mediis ad emendationem adhibitis, adhuc peccet ut antea, tunc per negationem absolutionis cogendus erit Pœnitens ad deserendam illam occasionem cum quanto-cumque damno temporali. Ita S. Carol. ibid. Nam tunc ipse Pœnitens tenetur sub mortali eam dimittere, etiam cum bonorum, famæ, & statûs jactura, juxta illud Christi præceptum tunc urgens: *Si oculus tuus dexter scandalizat*

lizat te, erue eum, & projice abs te; expedit enim tibi, ut pereat unum membrorum tuorum, quam totum corpus tuum mittatur in gehennam: & si dextera manu tua scandalizat te, abscide eam, & projice abs te, &c. Id est, res charissimæ & utilissimæ dimittendæ sunt ad vitandam occasionem proximam peccati. Et verò peccatorem tam fragilem, & remedia adversus lapsum præscripta sapientis frustra expertum, velle adhuc permanere in tali occasione, est moraliter illum velle peccare; qui enim vult aliquid cum peccato moraliter conjunctum, etsi solum respectivè ad se ipsum, censetur velle ipsum peccatum. Unde Conc. gener. Later. 2. can. 22. ait: *Falsa etiam sit Pœnitentia, cum Pœnitens ab officio vel curiali, vel negotiali non recedit, quod sine peccato agi nullâ ratione prevaleat.* Igitur tunc dimitti debet officium, munus, ars, mercatura, &c. si perseveret esse occasio peccandi.

Q. 7. *An Confessor tenetur absolvere eum, quem prudenter judicat esse contritum, & recte dispositum?*

Resp. Tenetur, nisi aliundè sit justa causa differendi absolutionem. Nam nisi adsit aliunde talis causa, Pœnitens verè contritus & integrè Confessus habet jus ad absolutionem. Idque exigit ratio judicii justii reconciliativi, & æquitas, ac pactum implicitum inter Confessorem & Pœnitentem; debet enim judex
auditâ